

★ 1 Onderstreep het gezegde.
Schrijf het hele samengestelde werkwoord onder de zin.

1 Mijn zus zoekt een boek uit.

uitzoeken

2 Ze leest graag voor in groep 4.

3 Ik ga graag mee.

4 Ik speel graag toneel.

5 De kinderen kijken bewonderend toe.

Maar lieve zus ...

6 Ik trek niet die gebreide trui aan!

Dit ga je leren

Je leert hoe je **samengestelde werkwoorden** gebruikt.

Dit moet je weten

Er zijn twee soorten

samengestelde werkwoorden:

- Een **scheidbaar** samengesteld werkwoord kan in een zin in twee delen worden gesplitst: het werkwoordsdeel en het andere deel.

samenwerken

Ze werken heel prettig samen.

- Bij een **onscheidbaar** samengesteld werkwoord blijven de delen altijd aan elkaar.

overzien

Ik overzie het goed.

★ 2 a Vul de juiste vorm van het samengestelde werkwoord in.

1 **oversteken** Annelie steekt de straat over.

2 **overrijden** Een auto _____ haar bijna _____.

3 **aankomen** Gelukkig _____ haar bus er net _____.

4 **overzien** Annelie _____ alles goed _____ vanaf haar plek.

5 **opeten** Tijdens de rit _____ ze haar lunch _____.

b Schrijf de werkwoorden uit opdracht 2a in de juiste rij.

scheidbaar samengesteld werkwoord

onscheidbaar samengesteld werkwoord

oversteken

- ★ 1 Gaat het over een verschil of een overeenkomst?
Kruis het goede antwoord aan.

- 1 Mijn zus is langer dan ik.
 een verschil
 een overeenkomst
- 2 Mijn moeder kan beter dansen dan ik.
 een verschil
 een overeenkomst
- 3 Mijn beste vriend is net zo oud als mijn broer.
 een verschil
 een overeenkomst
- 4 Mijn broer doet altijd of hij slimmer is dan wij.
 een verschil
 een overeenkomst
- 5 Mijn vader houdt meer dan ik van snelle auto's.
 een verschil
 een overeenkomst
- 6 Onze familie is net zoals alle andere families.
 een verschil
 een overeenkomst

Dit ga je leren

Je leert wanneer je **dan** of **als** gebruikt in een zin.

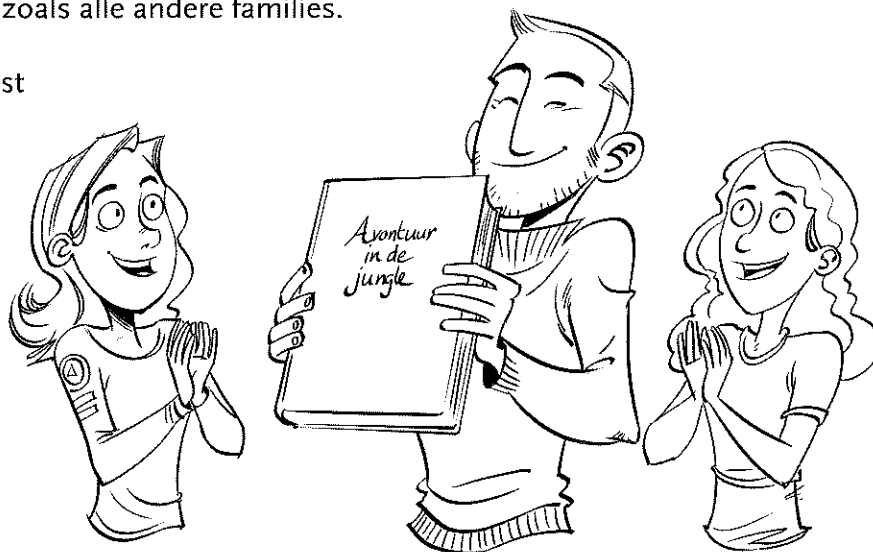
Dit moet je weten

- Als je twee dingen met elkaar vergelijkt en je wilt het **verschil** aangeven, gebruik je de vergrotende trap met **dan**.

Jari is groter **dan** Luna.

- Als je twee dingen met elkaar vergelijkt en je wilt de **overeenkomst** (= er is geen verschil) aangeven, gebruik je **als**.
Je herkent deze zinnen vaak aan de woorden even, zo, zoveel en zelfde.

Jari zingt even mooi **als** Luna.

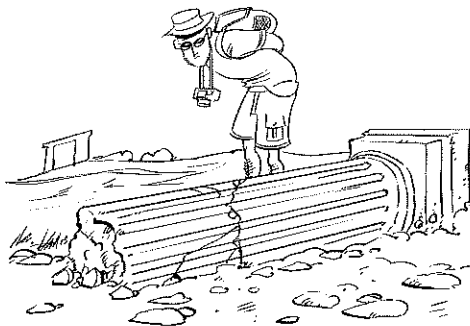
- ★ 2 Welk woord past op de lege plek?

Kies uit: dan als

- 1 Mijn vader wordt net zo beroemd als Jacques Vriens.
- 2 Alleen heeft Jacques Vriens meer boeken geschreven _____ mijn vader.
- 3 Het eerste boek van mijn vader was geschikter voor kinderen _____ voor volwassenen.
- 4 Mijn klas vond mijn vaders boek net zo goed _____ andere boeken.
- 5 Ik vond zelf Jan Paul Schutten beter schrijven _____ mijn vader.
- 6 Maar ik heb gezegd dat ik hem even goed vind _____ alle andere schrijvers.

★ 1 Lees de zinnen. Zet een kruisje voor de lijdende zinnen.

- 1 Ik kijk naar een film over Pompeï.
- 2 De stad Pompeï werd bedolven door lava.
- 3 De stad lag aan de voet van een vulkaan.
- 4 Pompeï werd eeuwen later weer uitgegraven.
- 5 Je kunt huizen en straten nu weer zien.
- 6 Maar de ruïnes worden slecht onderhouden.
- 7 Je moet er dus snel bij zijn.

Dit ga je leren

Je leert het verschil tussen de **bedrijvende** en de **lijdende** vorm.

Dit moet je weten

- Er zijn bedrijvende en lijdende zinnen. In een bedrijvende zin voert het onderwerp de handeling van het gezegde uit. In een lijdende zin is dit niet zo.

Bedrijvend: Ibrahim kopt de bal.

Lijdend: De bal wordt gekopt door Ibrahim.

- Je maakt van een bedrijvende zin een lijdende zin door van de persoonsvorm een **voltooid deelwoord** te maken en het hulpwerkwoord worden te gebruiken.

kopt → wordt gekopt

- Het lijdend voorwerp van de bedrijvende zin wordt het onderwerp in de lijdende zin.

de bal → de bal

- Het onderwerp van de bedrijvende zin komt achter **door** te staan in de lijdende zin.

Ibrahim → **door** Ibrahim

★ 2 a Verander de bedrijvende zin in een lijdende zin. Het begin van de zin staat er al.

1 De buschauffeur brengt de passagiers.

De passagiers worden *gebracht door de buschauffeur* _____.

2 Een gids vangt de toeristen op.

De toeristen worden _____.

3 Hij leidt ze rond door de ruïnes.

Ze worden _____.

4 De toeristen bekijken de mozaïeken.

De mozaïeken worden _____.

b Doe het nu helemaal zelf.

1 De mensen bekijken de lichamen van gips.

2 Lava en as bedelven de bewoners.

★ 1 Kruis het goede voornaamwoord aan.

- 1 Is die computer van ...?
 - jouw
 - jou
- 2 Ik denk dat ... zus dezelfde heeft.
 - me
 - mijn
- 3 Mijn zus zit er altijd achter met ... vriend.
 - haar
 - ze
- 4 ... krijgen altijd ruzie achter dat ding.
 - Zij
 - Hun
- 5 Ik wacht mooi tot ik ... eigen computer heb.
 - me
 - mijn
- 6 Zullen we samen een spel doen op ... computer?
 - jou
 - jouw

★ 2 Onderstreep de taalfout. Zet de juiste vorm erachter.

- 1 Ik spaar voor me nieuwe telefoon.
- 2 Ik vind die van jouw zo mooi.
- 3 Ik vroeg aan mijn pa: 'Hoe is het met u telefoon?'
- 4 'Me telefoon doet het nog prima,' zei hij.
- 5 En hij zit de hele dag op ze werk te bellen.
- 6 Hun zijn straks vast jaloers op de mijne.

Dit ga je leren

Je leert hoe je de **persoonlijke voornaamwoorden** goed in een zin gebruikt.

Dit moet je weten

- **Hun** is een persoonlijk voornaamwoord dat nooit als onderwerp in een zin kan voorkomen, wel als meewerkend voorwerp of als bezittelijk voornaamwoord.

Fout: Hun hebben dat gedaan.

Goed: Zij hebben dat gedaan.

- **Me, jou en u** zijn persoonlijke voornaamwoorden die lijken op de bezittelijke voornaamwoorden mijn, jouw en uw.

Fout: Hij heeft **me** fiets gemaakt.

Goed: Hij heeft **mijn** fiets gemaakt.

mijn _____

